

**Потенційні «глобальні» теми для власних висловлень на ЗНО
(спектр проблем, актуальних для сучасної молоді)**

	«Глобальна» тема (галузь, сфера, проблематика)	Часткові проблеми (деякі проблемні питання, які можна поставити, замислюючись над «глобальною темою»)
1	Освіта	Вища освіта всім чи її мають здобувати лише кращі? Чи вища освіта може замінити практичний досвід? Чи завжди той, хто має вищу освіту, успішніший за того, хто не здобував вищу освіту, однак займався самоосвітою?
2	Наука	Чи має право наука абстрагуватися від питань моралі? Чи не призведе розвиток науки до деградації духовності людини?
3	Праця	Яка праця більше варта поваги – фізична чи інтелектуальна? За якими критеріями краще обирати професію?
4	Досвід	Чому практичний досвід значно корисніший за всяку теорію?
5	Життя	У чому сенс життя? Як наповнити життя людини сенсом?
6	Особистість	Чи кожна людину можна назвати особистістю? Чи може людина обійтися без інших? Які чинники впливають на формування людини як особистості?
7	Сім'я	Чи можливе ідеальне суспільство без ідеальної сім'ї? Чому важлива сім'я? Що руйнує сім'ю? Чи можна подолати проблему батьків / дітей (старшого / молодшого покоління)?
8	Рід	Чому важливо знати свій родовід? Як змінилося ставлення до роду в сучасному світі?
9	Нація	Що робить групу людей нацією? Чому почуття національної єдності є одним із важливих у людському житті? Чим небезпечне національне звиродніння (манкуртство)?
10	Суспільство	Що таке суспільство? Чи можлива в суспільному житті гармонія? Чому громадянське суспільство вважається ідеальним суспільством?
11	Держава	Що таке держава? Чому державу інколи називають «інструментом примусу»?
12	Батьківщина	Чи можна вибирати Батьківщину? Чи можна бути людиною світу, не будучи сином (донькою) своєї землі?
13	Цивілізація	Чому занепадають цивілізації? Що потрібно для гармонійного цивілізаційного поступу?
14	Історія	Чому важливо знати уроки історії? Чи можлива правдива історія, якщо її найчастіше пишуть переможці?
15	Культура	Чи не деградує культура в сучасному суспільстві? Чому важливо знати культуру свого народу?
16	Мистецтво	У чому цінність мистецтва? Чи не перетворилося сучасне мистецтво на велику індустрію з «продажу душі»?
17	Техніка	Як техніка покращує якість людського життя? Чи може технічний прогрес сприяти моральному прогресу людини?
18	Технології	У чому користь технологій? Чим небезпечні інформаційні технології?
19	Екологія	Чи може одна людина щось зробити для подолання екологічних проблем? Чому екологічне ситуацію у світі можна назвати віддзеркаленням «екологічної ситуації» всередині людини?
20	Природа	Чого може навчитися людина в природі? Чи є людина гармонійною часткою природи?
21	Цінності	Що є справжньою цінністю в людському житті?
22	Демократія	Чим цінна демократія? Чи можливе встановлення демократії в суспільстві «зверху», тобто з волі лідерів?
23	Віра	Як віра може допомогти досягти успіху?
24	Мрія	Як мрія може допомогти досягти успіху? Чим небезпечні мрії?
25	Правда	Чи завжди треба говорити правду?
26	Добро	Чи можна робити добро, користуючись недобрими методами?
27	Свобода	Чи можлива безмежна свобода в суспільстві?

		Де межа свободи людини? Чим свобода відрізняється від сваволі?
28	Справедливість	Чи можлива абсолютна справедливість?
29	Рівність	Чи можлива рівність у людському суспільстві? Як можна пояснити думку Г. Сковороди про «нерівну рівність» людей?
30	Чесність	Чи в будь-якій ситуації людині варто бути чесним, відвертим?
31	Порядність	У чому цінність порядності? Чи важлива порядність на шляху до успіху?
32	Толерантність	Чи завжди варто бути толерантним? Коли толерантність страшніша за зраду?
33	Ввічливість	У чому цінність ввічливості? Чим ввічливість відрізняється від етикету?
34	Шляхетність	Чи є шляхетність проявом етикету? Чим цінна шляхетність?
35	Гуманність	Чи можна бути гуманістом, не будучи добродійником?
36	Патріотичність	У чому виявляється патріотизм? Чи може бути патріотом той, хто не поважає інші народи?
37	Відповідальність	Як відповідальність може допомогти досягти успіху в житті? Чим небезпечна безвідповідальність?
38	Сміливість	Як сміливість здатна допомогти досягти успіху в житті?
39	Небайдужість	Чому байдужість уважать найстрашнішою позицією в житті людини?
40	Товариськість	Як краще досягати успіху – самотужки чи в колективі? Чи може жити людина поза дружнім колом?
41	Самотність	Чим страшна самотність? Чому людина хочеться побути на самоті час від часу?
42	Самореалізація	Що потрібно людині для самореалізації? Чому самореалізована людина відчуває гармонію?
43	Цілеспрямованість	Як цілеспрямованість допомагає досягти успіху в житті?
44	Гармонійність	Як досягти гармонії в житті? Чи можлива гармонія в людському житті? Що руйнує гармонію в міжособистісному спілкуванні?
45	Стресостійкість	Чому важливо навчитися бути стійким? Що допомагає людині долати життєві проблеми?
46	Романтичність	Чим небезпечна надмірна романтичність? Чи є місце романтиці в сучасному суспільстві? Ким краще бути в сучасному світі – романтиком чи раціоналістом? Чи сприяє романтизм досягненню успіху в житті?
47	Духовність	Які складники людської духовності? Що руйнує духовність у сучасному світі?
48	Відкритість	Чи завжди варто довіряти людям? Як відкритість може допомогти досягти успіху?
49	Вірність	Чому люди цінують вірність? Чи можна пробачати зраду?
50	Матеріалізм (багатство, гроші)	Чи здатні матеріальні цінності замінити духовні? Чи завжди гроші зло?